

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

[Evropski teden mobilnosti – 16.–22. september 2026](#)

Evropski teden mobilnosti vsako leto poteka med 16. in 22. septembrom. Že drugo leto zapored je tema tedna **Mobilnost za vse** (*Mobility for Everyone*), saj si prizadeva zagotoviti, da imajo **vsi ljudje dostop do trajnostnega prevoza, ne glede na svoje dohodke, kraj bivanja, spol ali zmožnosti**. Leta 2026 kampanja poseben poudarek namenja **medgeneracijski pravičnosti** in priznava, da imajo ljudje vseh starosti – od otrok in mladih do odraslih in starejših – skozi različna življenjska obdobja različne potrebe in izzive na področju mobilnosti. Leta 2026 nas Evropski teden mobilnosti vabi k razmisleku o prometnih sistemih, ki so dostopni, vključujoči in prilagojeni potrebam vseh sedanjih in prihodnjih generacij.

[Svetovni dan varnosti pacientov 2026 – 17. september 2026](#)

17. septembra vsako leto obeležujemo **Svetovni dan varnosti pacientov**, ki povezuje zdravstvene ustanove, društva pacientov in lokalne skupnosti po Sloveniji. Zveza organizacij pacientov Slovenije je dan obeležila s **sprehodi za zdravje in dnevi odprtih vrat** po celi Sloveniji. V Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca Maribor je s svetovanji za opuščanje kajenja ranljivim skupinam in deljenjem zdravstveno-vzgojnega gradiva sodelovala tudi naša Zveza.

[Svetovni dan srca – 29. september 2026](#)

29. septembra vsako leto obeležujemo **Svetovni dan srca**. World Heart Foundation tudi letos nadaljuje s kampanjo **Vsak utrip šteje** (*Don't Miss a Beat*) za obeležje Svetovnega dneva srca. **Namen kampanje je ozaveščati o srčno-žilnih boleznih kot vodilnem vzroku smrti na svetu ter poudarjati pomen pravočasnega prepoznavanja njihovih znakov in simptomov.** Številni znaki srčno-žilnih bolezni ostanejo neprepoznani, dokler ni prepozno. Srčno-žilne bolezni lahko prizadenejo kogarkoli, ne glede na starost, telesno pripravljenost ali življenjski slog. Od prirojenih srčnih bolezni pri mladih do spregledanih simptomov pri ženskah in ljudeh z nenadzorovanim visokim krvnim tlakom. Preveč življenj je izgubljenih, ker opozorilni znaki ostanejo neprepoznani.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Sporočilo za javnost: Alkohol ne sodi v šolo – niti po zadnjem zvoncu](#)

Slovensko združenje za nenalezljive bolezni (ZKNB), katerega soustanoviteljica je tudi Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo, je septembra objavilo sporočilo za javnost, v katerem smo nevladne organizacije izrazile **resno zaskrbljenost zaradi novega predloga spremembe Zakona o omejevanju porabe alkohola**. Predlog bi omogočil prodajo in ponudbo alkoholnih pijač v objektih in na zemljiščih, kjer se opravlja dejavnost vzgoje in izobraževanja, kadar ta dejavnost v tistem času ne poteka.

Izpostavili smo: »Predlagana sprememba zakona o omejevanju porabe alkohola bi **oslabila pomemben javnozdravstveni standard in prispevala k še večji normalizaciji alkohola prav v okolju, ki bi moralo otrokom in mladim sporočati ravno nasprotno**. [...] Preventivna znanost že dolgo opozarja, da na vedenje otrok in mladostnikov ne vplivajo samo neposredne prepovedi, temveč tudi okolje, zgled odraslih in družbene norme – torej predstave o tem, kaj je v družbi običajno in sprejemljivo. Če alkohol v šolskem prostoru postane normalen del družabnih dogodkov, država pošilja protislovno sporočilo: dopoldne otroke učimo o tveganjih rabe alkohola, zvečer pa njegovo prodajo v istem prostoru predstavljamo kot povsem običajen del družbenega življenja. [...] V območje prostorov vzgoje in izobraževanja alkohol ne sodi. Kot družba moramo skrbeti za zdravje novih generacij in zgled odraslih ljudi, ki so njihovi prvi vzorniki. Vzgojno-izobraževalne ustanove so vendarle tiste, ki kažejo pot in usmeritev tako mladim generacijam kot širši družbi in so kot take primarnega pomena in imajo zato pomembno vlogo pri spodbujanju zdravega življenjskega sloga.«

Celotna izjava je na voljo na [tej povezavi](#).

[Mobilna aplikacija ŠUR](#)

Ali poznate **mobilno aplikacijo ŠUR (šola, ulica, razvoj) za mlade**? Aplikacijo smo razvili z namenom **pomoči mladim in mlajšim odraslim na področju zmanjšanja rabe psihoaktivnih snovi (tobaka in alkohola), zdrave prehrane in gibanja ter pozitivne samopodobe**. Uporabniki lahko postavijo anonimno vprašanje s področja vseh naštetih tem in strokovnjaki jim bodo odgovorili. Aplikacija je na voljo za prenos na povezavi: <https://sur.zadihaj.si>. Aplikacijo smo razvili v okviru programa Erasmus+, njen razvoj pa nadaljujemo ob podpori Ministrstva za zdravje.

[Seznam krvodajalskih akcij v mesecu OKTOBRU najdete tukaj.](#)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

ZANIMIVE NOVICE S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

[Poziv Evropski komisiji k ponovni vzpostavitvi financiranja organizacij civilne družbe na področju zdravja v okviru programa EU4Health](#)

187 organizacij civilne družbe iz cele Evrope in različnih sektorjev **se je združilo v podporo organizacijam civilne družbe na področju zdravja v EU** ter **pozvalo k ponovni vzpostavitvi** pomembnih, ustreznih in predvidljivih **nepovratnih sredstev za delovanje v okviru programa EU4Health in tudi širše**. Podpisnicam odprtega pisma se je pridružila tudi Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo.

Pismo je odziv na zahtevne razmere, s katerimi se organizacije civilne družbe na področju zdravja soočajo po ukinitvi nepovratnih sredstev za delovanje v okviru programa EU4Health leta 2025. Ta sredstva zagotavljajo **ključno in stabilno podporo**, ki organizacijam omogoča zastopanje pacientov in skupnosti, zagotavljanje neodvisnega strokovnega znanja ter smiselno sodelovanje pri oblikovanju politik EU. Za organizacije civilne družbe na področju zdravja je ukinitve teh sredstev imela resne posledice, med drugim zmanjševanje števila zaposlenih, zapiranje pisarn in občutno zmanjšanje obsega dejavnosti.

Organizacije civilne družbe se po celi Evropi soočajo z vse večjimi finančnimi pritiski in vse zahtevnejšimi pogoji delovanja. **Trajnostno in pregledno financiranje je bistvenega pomena za ohranjanje neodvisne, raznolike in učinkovite civilne družbe** ter za zagotavljanje, da lahko ta v celoti opravlja svojo vlogo v evropski demokraciji. Ker EU pripravlja naslednji večletni finančni okvir, izkušnje organizacij civilne družbe na področju zdravja vzbujajo pomisleke glede precedensa, ki bi ga takšna odločitev lahko pomenila za organizacije civilne družbe na drugih področjih.

Podpisnice se zato pridružujejo **državam članicam in poslancem Evropskega parlamenta** pri pozivu Evropski komisiji, naj **v okviru programa EU4Health v letu 2026 in tudi v prihodnje ponovno vzpostavi pomembna, ustrezna in trajnostna nepovratna sredstva za delovanje organizacij civilne družbe na področju zdravja v EU** ter zaveze iz strategije EU za civilno družbo pretvori v konkretne ukrepe.

Celotno pismo je na voljo na [tej povezavi](#).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

Tema Svetovnega dneva brez tobaka 2027

Svetovni dan brez tobaka obeležujemo vsako leto 31. maja. Svetovna zdravstvena organizacija je že razkrila temo obeležja za leto 2027, in sicer bo **poudarek na duševnem zdravju in zaščiti mladih pred tobakom in nikotinom**. Kampanja bo ozaveščala o vplivu rabe tobaka in nikotina na duševno zdravje, zlasti med otroki in mladimi, ter opozarjala na zavajajoča sporočila, ki tobačne in nikotinske izdelke predstavljajo kot način spoprijemanja s stresom, tesnobo ali pritiski vsakdanjega življenja.

Kampanja 2027 bo razkrivala, **kako se tobačni in nikotinski izdelki promovirajo v povezavi z idejami o sprostivni, lažšanju stresa in dobrem počutju, čeprav se otroci in mladi soočajo z vse večjimi pritiski na svoje duševno zdravje**. Ker duševno zdravje, dobro počutje in skrb zase postajajo za mlade vse pomembnejši, si tobačna in nikotinska industrija prizadevata najti nove načine, kako sebe in svoje izdelke umestiti na to področje. Tobačne družbe širijo svoje dejavnosti na področja, ki jih opisujejo kot »dobro počutje«, »wellness in zdravstveno varstvo« ter »onkraj nikotina«. To spominja na desetletja dolgo trženje tobačne industrije, ki je rabo tobaka in nikotina povezovalo s sprostitvijo, užitkom in lažšanjem stresa.

Kampanja bo namenjena:

- ozaveščanju o povezavah med rabo tobaka in nikotina, zasvojenostjo ter duševnim zdravjem, zlasti pri otrocih in mladih;
- nasprotovanju zavajajočim sporočilom industrije, ki tobačne in nikotinske izdelke povezujejo z lažšanjem stresa, sprostitvijo ali dobrim počutjem;
- opolnomočenju ljudi z dokazi podprtimi informacijami in preventivnimi ukrepi za varovanje zdravja in dobrega počutja;
- spodbujanju dostopnih in na dokazih temelječih storitev za opuščanje rabe tobaka in nikotina ter drugih ustreznih zdravstvenih storitev;
- spodbujanju vlad in drugih deležnikov h krepitvi politik in programov, ki mlade ščitijo pred zasvojenostjo s tobakom in nikotinom ter podpirajo tiste, ki želijo opustiti njuno rabo.

Svetovni dan brez tobaka 2027 bo nadaljeval prizadevanja preteklih kampanj za zaščito mladih pred vplivom in taktikami tobačne in nikotinske industrije ter nadzor nad tobakom umestil v širša prizadevanja za spodbujanje zdravja in dobrega počutja mlajših generacij.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Hongkong: Uvedba enotne embalaže škatlic cigaret z marcem 2027](#)

S cigaretne škatlice v Hongkongu bodo v okviru novih pravil, ki bodo začela veljati marca 2027, **odstranjeni vsi logotipi, barvni dizajni in drugi elementi blagovnih znamk**. Ukrep je del novih prizadevanj za zmanjšanje deleža kadičev. **Dovoljena bosta le ime blagovne znamke in različice izdelka v predpisani pisavi, natisnjena v standardizirani rjavi barvi na embalaži**. Proizvajalci bodo imeli do decembra prihodnje leto čas, da svoje izdelke prilagodijo novim pravilom.

Dr. Manny Lam Man-chung, vodja urada za nadzor nad tobakom in alkoholom, je dejal, da bo ukrep zmanjšal privlačnost tobačnih izdelkov. Pri tem je navedel raziskavo kitajske univerze v Hongkongu iz leta 2023, v kateri je **79,8 % anketiranih kadičev povedalo, da so jim bile cigarete v enotni embalaži manj privlačne**. »Ukrep bo zmanjšal vpliv blagovnih znamk, preprečil podcenjevanje zdravstvenih tveganj ter povečal vidnost in učinkovitost grafičnih zdravstvenih opozoril,« je dejal. Avstralska raziskava je pokazala, da se je delež ljudi, ki so poskušali opustiti kajenje, v enem letu po uvedbi enotne embalaže leta 2012 povečal z 20,2 % na 26,6 %.

Vlada bo hkrati zamenjala tudi **12 grafičnih zdravstvenih opozoril**, ki prikazujejo bolezni, povezane s kajenjem, in njihov vpliv na vsakdanje življenje. Opozorila se uporabljajo od leta 2018, nova pa bodo uvedena na podlagi priporočil Svetovne zdravstvene organizacije, da je treba vsebino opozoril redno menjavati, da se ohrani njihov dolgoročni odvrčilni učinek. Z embalaže bodo odstranili tudi **podatke o vsebnosti katrana in nikotina**, saj naj bi ti pri kadičih ustvarjali napačen vtis, da so izdelki z nižjimi vrednostmi manj škodljivi, in tako zmanjšali njihovo motivacijo za opustitev kajenja. Hkrati bo uveden sistem **označevanja cigaret, za katere je bila plačana trošarina**. Vsak paket bo moral imeti oznako s fizičnimi in digitalnimi elementi za zaščito pred ponarejanjem, kar bo omogočilo razlikovanje med izdelki, za katere je bila plačana trošarina, in nezakonitimi izdelki.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Lobiranje tobačne industrije v Bruslju: med 8 in 10 milijonov evrov letno](#)

Po podatkih baze Integrity Watch, ki jo vodi Transparency International, se je število srečanj med predstavniki tobačne industrije in poslanci Evropskega parlamenta povečalo za 57 odstotkov: s povprečno 14,7 srečanj mesečno na 23 srečanj mesečno do junija 2026. Baza, ki združuje podatke o sestankih, ki jih objavlja Evropski parlament, kaže, da so **tobačne družbe in z njimi povezane organizacije zakonodajalce vztrajno nagovarjale glede vprašanj, povezanih z elektronskimi cigaretami, ogrevanimi tobačnimi izdelki, obdavčitvijo in nadzorom nad tobakom.**

Tobačna industrija je postala ena najvplivnejših in najbolj financiranih sil korporativnega lobiranja v Bruslju, medtem ko EU v okviru načrta za boj proti raku uresničuje ambicijo, da bi do leta 2040 ustvarila »generacijo brez tobaka«. Ocenjuje se, da **sektor za neposredno lobiranje pri institucijah EU letno porabi med 8 in 10 milijonov evrov ter zaposluje več kot 100 registriranih lobistov**, ki se ukvarjajo z vplivanjem na oblikovanje politik. V to število niso vključene agencije za odnose z javnostmi, odvetniške pisarne ali svetovalna podjetja.

Zagovorniške organizacije opozarjajo, da takšen obsežen dostop ustvarja izrazito **neravnovesje med komercialnimi interesi in glasovi javnega zdravja**. V enem od ključnih zakonodajnih obdobjih so na primer **nevladne organizacije s področja javnega zdravja z vplivnimi evropskimi poslanci dosegle le 12 srečanj, medtem ko je samo Philip Morris International z njimi imel 121 srečanj**. V središču te lobistične kampanje so največja svetovna tobačna podjetja: Philip Morris International, British American Tobacco, Japan Tobacco International in Imperial Brands, skupaj s panožnimi združenji, kot je Tobacco Europe, ter zagovorniškimi skupinami, med katerimi je tudi World Vapers' Alliance. Ta srečanja so prispevala k spremembam in zaustavitvi dveh pomembnih zakonodajnih okvirov: direktive o obdavčitvi tobačnih izdelkov (Tobacco Taxation Directive – TTD) in prihajajočega zakonodajnega okvira za nadzor nad tobakom.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

WEBINARJI, KONFERENCE IN OSTALI DOGODKI

[Strokovno srečanje ob mednarodnem dnevu fetalnega alkoholnega sindroma – 9. september 2026](#)

9. septembra smo obeležili **mednarodni dan fetalnega alkoholnega sindroma** z udeležbo na strokovnem srečanju v Ljubljani. Izpostavljenost alkoholu pred rojstvom je pomemben dejavnik tveganja za otrokovo zdravje in dobrobit v življenju. Alkohol moti razvoj vseh otrokovih telesnih organov in sistemov, vključno srca, ledvic in pljuč, najbolj ranljivi pa so možgani, ki se razvijajo skozi celo nosečnost, kar ima za posledico vrsto vedenjskih, kognitivnih in telesnih težav, ki so skupaj poznane kot **motnja fetalnega alkoholnega spektra (FASD)**. Izpostavljenost alkoholu med nosečnostjo je najpogostejši vzrok za motnje v duševnem razvoju, ki jih je mogoče preprečiti. Po ocenah tujih strokovnjakov taka izpostavljenost vsako leto prizadene od enega do pet odstotkov živorojenih otrok. **12. obeležje mednarodnega Dneva FAS v Sloveniji** je organiziral Nacionalni inštitut za javno zdravje ob podpori Ministrstva za zdravje in v sodelovanju z Univerzitetnim kliničnim centrom Ljubljana.

[Mednarodna konferenca Alpe Jadran Balkan 2026 – 17.–19. september 2026](#)

Žarek upanja je med 17. in 19. septembrom na Bledu organiziral že 6. mednarodno konferenco Alpe Jadran Balkan z naslovom »**Pot k sodelovanju: Integracija različnih oblik strokovne pomoči na področju zdravljenja in obravnave alkoholizma ter drugih odvisnosti**«. Namen konference je bil predstaviti **pomen interdisciplinarnega pristopa pri zdravljenju in obravnavi odvisnosti** ter integracija različnih paradigem zdravljenja in obravnave odvisnosti. 17. in 18. 9. je potekal znanstveni in strokovni del konference, 19. 9. pa je bilo organizirano Mednarodno srečanje klubov zdravljenih alkoholikov z namenom izmenjave izkušenj članov iz različnih držav, ki nudijo pomoč osebam in družinam s težavami zaradi pitja alkohola in drugih oblik zasvojenosti.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

NAPOVEDNIK DOGODKOV

[20. nacionalna konferenca ob mesecu preprečevanja zasvojenosti – 5. november 2026](#)

NIJZ organizira **20. nacionalno konferenco ob mesecu preprečevanja zasvojenosti**, ki bo potekala 5. novembra 2026 z začetkom ob 9. uri. Konferenca bo namenjena obeležju 20 let povezovanja in sodelovanja na področju preprečevanja zasvojenosti, predstavitvi skupnih dosežkov ter razpravi o izzivih in priložnostih, ki čakajo področje v prihodnje. Več informacij o dogodku in prijavi bo znanih kmalu na [tej povezavi](#).

[11. Evropska konferenca o tobačni kontroli – 4.–6. november 2026](#)

Evropska mreža za preprečevanje kajenja (European Network for Smoking and Tobacco Prevention – ENSP) soorganizira že **11. Evropsko konferenco o tobačni kontroli** (European Conference on Tobacco Control), ki bo letos potekala **med 4. in 6. novembrom 2026 v Istanbulu, v Turčiji**. Soorganizatorji so tudi Green Crescent Society in International Federation of Green Crescent. Tema letošnje konference je **Zasvojenost mladih z nikotinom: od preprečevanja do zaščite** (Youth Nicotine Addiction: From Prevention to Protection). Konferenca poziva k premiku od zgolj preprečevanja rabe nikotina med mladimi k dejavnemu varovanju naslednje generacije z nujnimi in odločnejšimi skupnimi ukrepi.

Več o konferenci si lahko preberete na [tej povezavi](#). Prijave so mogoče na [tej povezavi](#).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

RAZPISI NA PODROČJU ZDRAVJA IN OKOLJA

[Obzorje Evropa: Podpora pri izvajanju misije EU za podnebno nevtralna in pametna mesta za leto 2026](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: Za vse tri razpise je skupno na voljo 88.500.000 EUR, podprli bodo deset projektov.

Rok prijave: 8. 10. 2026

[Evropska pobuda EIT Health: Razpis za sofinanciranje treh raziskovalnih in inovacijskih projektov na področju zdravja](#)

Razpisuje: EIT Health

Vrednost razpisa: Skupno je na voljo 53.200.000 EUR

Rok prijave: 8. 10. 2026

[Obzorje Evropa: Trajnostna, varna in konkurenčna oskrba z energijo za leto 2026](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 131.500.000 EUR

Rok prijave: 1. 12. 2026